

Sitke község közigazgatási területén található helyi jelentőségű természetvédelmi területek

1. Hercseg-tető

Helyrajzi szám: 1130

Területe: 6589 m²

Művelési ág: legelő

Tulajdonos: Ambrus István Sárvár, Hegytető u. 1.

Kezelő: Ambrus István Sárvár, Hegytető u. 1.

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Kemeneshát bazalt tanúhegyeinek (Ság, Kissomlyó, Hercseg) növényzete jelentősen eltér a környezetüktől. Vas megye területén sajátos flóraszívként őrzik a hajdani gazdag pannonikus flóra elemeit. Az emberi beavatkozások hatására az eredeti növénytakaró mára majdnem teljesen megsemmisült, a természetes vegetáció csak néhány kisebb foltban maradt fenn a kőfjók ill. cserjések szegélyében. A Hercseg-hegyen a magassági pont környékén található egy természetközeli gyepfolt, melynek megőrzésére a védetté nyilvánítással lehetséges.

A területen előforduló védett növények: tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), tarka nőszirm (*Iris variegata*), nagy ezerjófű (*Dictamnus albus*), tarka imola (*Centaurea triumfetti*)

Ezekon kívül több Vas vármegyében ritka növény is található a területen. Ilyenek: festő pipitér (*Anthemis tinctoria*), keskenylevelű gyújtóványfű (*Linaria angustissima*), sárga hagyma (*Allium flavum*), szarvasgyökér (*Tordylium maximum*), vöröslő buvákfű (*Bupleurum affine*), hosszúlevelű laboda (*Atriplex oblongifolia*), cingár gombafű (*Androsace elongata*).

A jellemző növények közül gyakori a barázdált csenkesz (*Festuca rupicola*), erdélyi gyöngyperje (*Melica transsylvania*), magyar szegfű (*Dianthus pontederæ*), pirosló gólyaorr (*Geranium sanguineum*), sárga fogfű (*Odontites lutea*), csepleszmeggy (*Prunus fruticosa*), olasz harangvirág (*Campanula bononiensis*), hasznos tisztesfű (*Stachys recta*).

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A természetközeli állapot hosszútávú fenntartása

1.2. A biológiai sokféleség és a védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A gyep jellegének, természetes fajösszetételének megőrzése érdekében végzendő tevékenységek elősegítése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. A terjeszkedő galagonya, akác és csepleszmeggy visszaszorítása.

3.2. A gyepterület legalább évi egyszeri kaszálása, a széna összegyűjtésével és elszállításával.

2. Lánka-patak melletti égeres és láprétfolt

Helyrajzi szám: 0165/7

Területe: 3,2939 ha

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Smidéliusz Ervin, Szombathely, Tömjénhegy u. 12.

Kezelő: Smidéliusz Ervin, Szombathely, Tömjénhegy u. 12.

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A Kurcon-majorral átellenben a Sárvárról Sitke felé vezető közút túloldalán a Lánka-patakot kísérő égeres és láprétfolt értékes, védett növényeket őriz.

Kora tavasszal a tavaszi tözike (*Leucojum vernum*), nyár elején fehér zászpa (*Veratrum album*) és a sarkvirág (*Platanthera bifolia*) virít. Az égerlábakon védett páfrányfajok (*Dryopteris dilatata*, *D. carthusiana*, *D. assimilis*) fordulnak elő. Az égerest egy kis kiterjedésű láprétfolt kíséri, ahol lápi sás (*Carex davalliana*), bugás sás (*Carex paniculata*) sárga sás (*Carex flava*) és a nagy szittyó (*Juncus subnodulosus*) is megjelenik. Jellemző növények még a területen: *Carex panicea*, *Potentilla erecta*, *Valeriana dioica*, *Serratula tinctoria*. A területet a természetvédelmi törvény alapján ex lege védett területnek kell tekinteni.

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A természetközeli állapot hosszútávú fenntartása

1.2. A biológiai sokféleség és a védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Gyepterület cserjésedésének megakadályozása

2.2. A magas talajvízállás megőrzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. A területen vízszintcsökkentő meliorációs munkákat végezni nem szabad

3.2. Idegenhonos, inváziós növényfajok visszaszorítása rendszeres kaszálással

3. A sitkei kastély parkja (Gurgya)

Helyrajzi szám: 1166b

Területe: 3 ha 2402 m²

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Kovács Ferencné Sitke, József Attila u. 1.

Kezelő: Kovács Ferencné Sitke, József Attila u. 1.

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

A sitkei kastélyhoz szervesen kapcsolódó kastélypark az egykori tájkép kert maradványa. Számos famatuzsálemeivel (kőrisek, hársak, tölgyek) a kastély romantikus környezetét alkotja, egyben tájképi és természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű.

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A biológiai sokféleség, a növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a madarak fészkelésére, táplálkozására

2. Természetvédelemi stratégiák

2.1. A természetvédelmi célkitűzéseket szolgáló hatékony, színvonalas biológiai és műszaki jellegű parkfenntartási tevékenységek elvégzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. Az elszáradt és balesetveszélyes fák kivágása csak szálalással és vegetációs időszakon kívül történhet.

3.2. Élő fák kivágására csak indokolt esetben (pl. balesetveszély elhárítása) kerülhet sor.

3.3. El kell készíteni a kastélypark állomány felvételezését és rekonstrukciós tervét

3.4. A park felújítását a rekonstrukciós terv alapján kell végrehajtani

4. Királyné gyertyája élőhelye a Sitkei erdőben

Helyrajzi szám: 0403

Területe: 145 ha 8000 m²

Művelési ág: erdő

Tulajdonos: Magyar Állam

Kezelő: Szombathelyi Erdészeti ZRt.

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Sitke és Ostffyasszonyfa települések között elterülő csertölgyes erdő ad otthont a liliumfélék családjába tartozó impozáns megjelenésű, védett királyné gyertyája (*Asphodelus albus*) legnagyobb Vas megyei állományának. A növény előfordulása növényföldrajzi szempontból kiemelkedő jelentőségű, ugyanis ezen a ponton éri el az összefüggő elterjedésének északnyugati határát.

A területet a Vas Megyei Tanács 25001/24/75 számú határozatában már helyi védett területté nyilvánította, a védettség további fennmaradása érdekében szükséges helyi védelem alá vonása.

A területen ezen kívül további védett növények fordulnak elő: *Iris variegata*, *Platanthera bifolia*, *Ranunculus illyricus*, *Potentilla rupestris*, *Allium carinatum*, *Carex fritschi*

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

2. Természetvédelemi stratégiák

2.1. Természetközeli erdőállomány hosszú távú fenntartása

2.2. Talajvízhatás megőrzése

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. A tervezési területen található tisztások, fátlan területszkek fenntartása

3.2. A vörös tölgyesek és erdeifenyvesek erdészeti kezeléssel cseres-tölgyesekké alakítása

3.3. Fehér akác terjedésének megakadályozása

3.4. A vízelvezetés mellőzése a gazdálkodás során. A meglevő vízelvezető árkokat nem szabad újra kimélyíteni, és új árkok létesítését is el kell kerülni.

3.5. Az amerikai alkörmös (*Phytolacca americana*) visszaszorítása

5. A Bölönt-forrás

Helyrajzi szám: 659, 660, 661

Területe: 4775 m²

Művelési ág: árok ill. beépítetlen terület

Tulajdonos: Sitke község Önkormányzata

Kezelő: Sitke község Önkormányzata

A terület rövid jellemzése, a védelem alá helyezés indokai

Sitke község belterületén a Sárvár-Celldömölk összekötő közút D-i oldalán a Vadkert u. végénél található terepmélyedésben tör felszínre egy forrás. A forrásvizet elvezető Sekély-árok 1 + 580 km szelvényében egy 1965-ben épült beton duzzasztómű, mellette egy 7x19 m-es terméskő falazatú medence található. A medencét egykor a forrásvízből töltötték fel és fürdésre használták a falubeliek.

A történelmi adatok szerint az itt található forrást már a római időkben hasznosították és gyógyító hatást tulajdonítottak neki.

A természetvédelmi törvény alapján az 5 l/perc vízhozamú források ex lege védeettséget élveznek. A Bölönt-forrás helyi védelme kultúrtörténeti és természetvédelmi szempontból is indokolt.

A terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. A természetközeli állapot hosszútávú fenntartása

1.2. A biológiai sokféleség és a védett növény- és állatfajok életfeltételeinek biztosítása

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. A területen megjelenő agresszíven terjeszkedő gyomnövényzetet vissza kell szorítani, terjedését meg kell akadályozni

2.2. A területen gondoskodni kell a rendszeres hulladékgyűjtésről és elszállításról.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

3.1. A forrás környékének rendezése kaszálással

3.2. A forrástól 50 m-en belül a műtrágya és szerves trágya használatának tilalma